

Jona 1: “Vluchten hoeft niet meer”.

Orde van dienst:

Welkom

Votum en zegengroet

Psalm 95: 1 (Groep 3-4)

Romeinen 12: 1-2

Wet

Nieuw Liedboek 1006 Onze Vader

Kinderen: Grote Verzoendag.

Zingen: “Jona” van Elly en Rikkert mbv https://youtu.be/_lXXzY2t3w

Inleiding: Nineveh.

Lezen: Jona 1

Psalm 139: 1, 3, 4

Preek

Opwekking 334 ‘Heer, uw licht en uw liefde schijnen’.

Gebed

Collecten

Nieuwe Liedbundel 415: 1, 2

Zegen.

415: 3

Kinderen: Grote verzoendag.

Ninevé: De grote stad.

Preek:

Het boekje Jona is vol humor.

Stel je voor: de almachtige God stuurt Jona op weg. Naar Nineveh. Die kleine profeet.

En dan staat er heel droog: ‘En Jona staat op en gaat precies de andere kant op’.

Hij neemt een boot naar Tarsis. Ergens in Spanje.

Dat was toen zo ongeveer het einde van de wereld.

Je ziet hem in gedachten naar Joppe lopen, een schip kiezen en aan boord gaan.

Aan boord valt hij in slaap.

Zo van: “Nou, dat heb ik mooi voor elkaar!”.

Alsof je kunt vluchten voor de Schepper van hemel en aarde!

En je kunt een glimlach bijna niet onderdrukken.

Even later wordt hij in zee gegooid, door een grote vis opgeslokt en uitgespuugd op het strand.

Terug bij af.

Daar sta je dan. Belangrijke profeet van de Almachtige met je grote plannen. Zeewier achter je oren. Doordrenkt van de vieze maagsappen van de vis. Uitgespuugd.

Als een klein kind van twee jaar.

Die doet zijn oogjes stevig dicht en dan denkt het: "Als ik mijn ogen dicht doe, dan ziet niemand mij!". Je moet wel even glimlachen.

Tegelijk is het boek Jona van een diepe ernst.

Het gaat over de grote vraag: "Wie is God?". "Welk beeld heb jij van God?".

dia

In onze tijd zie je in Nederland mensen massaal de kerk verlaten.

Jongeren laten God los. Atheïsten voeren hun goddeloze strijd.

Hoe komt dat?

Dat heeft vaak te maken met het beeld dat mensen hebben van God.

Hij is dan soms de God, die wil dat ik netjes leef. De God van mijn schuldgevoel.

Of Hij is dan de God, die lijden toelaat. Die mijn kind liet sterven.

Of een God, die toorn en dan wild om zich heenslaat.

Een God vol geweld, die hele volken uitroeit.

De trotse God, die een hel heeft bedacht voor mensen, die niet voor hem willen knielen.

Een God, die mensen uitkiest en anderen gewoon verloren laat gaan.

Ja, als God zó is, dan zou ik ook niks meer met die God te maken willen hebben. Ik zou hard bij hem weglopen.

Ik zou me doodschamen voor mijn geloof.

Dat kleine boekje Jona gaat over deze grote vraag: "Welk beeld heb jij van God?".

Wie is God eigenlijk?

Is het een God, die je kunt vertrouwen? Die je kunt liefhebben zelfs?

Het bijzondere van die kleine profeet Jona is, dat hij juist een heel goed beeld van God heeft.

dia

Hij vlucht niet weg, omdat Jona God zo slecht vindt, maar omdat hij Hem veel te goed vindt.

Hij kent Gods barmhartigheid. Alleen: hij kan er nu niets mee.

En hij vlucht bij deze God vandaan.

Waarom?

Omdat Jona naar Nineveh moet. Naar Assur.

Het wrede, hoogmoedige Nineveh.

De legers van Assur hebben hele steden vernietigd en uitgeroeid. Kinderen gedood. Zwangere vrouwen opengereten. Ze hebben geroofd, aangerand en vermoord. Mensen slaaf gemaakt. Gedeporteerd.

Sodom en Gomorra is er niets bij.

We zagen al: ook de profeet Nahum spreekt over dit Nineveh. Hij noemt Nineveh 'de bloedstad'.

Een voortdurende dreiging voor de volken. Ook voor Israël.

En nu moet Jona naar Nineveh om te gaan vertellen, dat het oordeel nu komt: "Nog 40 dagen en de stad wordt omgekeerd!"

Je zou zeggen: "Nou, dat is een mooie opdracht! Gevaarlijk, maar mooi!. Eindelijk komt er een einde aan deze goddeloos wrede stad. Deze bloedstad. De stad wordt omgekeerd.

En Jona mag dat gaan vertellen!'.

Maar wat zegt Jona? "Ik ga niet".

En dat niet alleen: hij vlucht weg. Ver weg van Nineveh. Ver van de tempel. Ver van God.

Waarom?

Omdat Jona God kent.

Want God kan Nineveh ook wel omkeren zonder dat eerst te gaan vertellen.

Jona voelt heel scherp aan: als God eerst nog een boodschapper stuurt, dan betekent dat, dat Hij nog ruimte wil geven voor bekering.

Hij kent God en hij kent de barmhartigheid van God. Hij kent zijn goedheid.

Maar: die goedheid verdient Nineveh niet meer. Het kwaad en de dreiging is zo groot, zo vol pijn, dat Nineveh nog maar één ding verdient: haar ondergang. Punt.

Jona wil niet dat Nineveh nog ruimte krijgt voor bekering.

En hij vlucht.

Hij vlucht ver naar het westen, terwijl Nineveh in het oosten lag.

Maar zover het oosten is van het westen, zover moest Gods barmhartigheid van Nineveh zijn.

Nineveh moet vernietigd.

Weet u, wij begrijpen Jona wel.

Dia.

Mensen kunnen zich ergeren aan Gods goedheid.

Zoals de mensen in Jezus' dagen zich ergeren, als Jezus tollenaars opzoekt en met ze eet. Als hij met hoeren omgaat en hen een nieuw begin geeft. Al die zondaren, die niet leven naar de wet.

Ze denken “Wat moet Jezus met hen? Als Hij echt de Messias is van God, als hij echt Zoon van God is, dan zou hij wel weten wie het zijn. Dan zou hij dat nooit doen”.

Ze ergeren zich dood en slaan hem aan het kruis.

In onze tijd praten we niet graag over de toorn van God of over het oordeel of over de hel.

We praten liever over Gods goedheid. Over zijn liefde.

Maar misschien is het wel juist moeilijker om over Gods goedheid te praten dan over zijn toorn of over het oordeel.

De goedheid van God is veel lastiger voor ons!

Want de goedheid van God is anders dan wij vaak denken.

Als wij zeggen “God is goed”, dan bedoelen we vaak: “God is precies zoals ik wil dat hij is”.

En dan snap je God niet meer als het in je leven moeilijk wordt.

Dat heeft God iets uit te leggen.

Maar Gods goedheid is anders. Veel groter dan wij denken.

De goedheid van God gaat niet over een beetje aardig zijn.

Gods goedheid gaat over geduld.

Ook geduld met mensen, die je eigenlijk niet mag.

Het gaat over verzoening zoeken met mensen, die je het liefste nooit meer zou zien.

Over vergeving willen geven aan mensen, die jou veel pijn gedaan hebben.

Goedheid is, dat je wilt luisteren.

Ook als mensen in hun goedheid terecht kritiek op je hebben.

Oordelen is vaak veel makkelijker dan goed zijn voor de ander.

Ik las een gebed.

Die bidder zei: “Ik dank u voor ieder moment in mijn leven, voor alle talenten, die u mij hebt gegeven en voor alle mensen, die u op mijn weg hebt gezet”.

Kun je dat ook bidden?

Danken voor alle mensen, die God op je weg heeft gezet?

Alle mensen.

Want er zijn altijd mensen in je leven, waar je helemaal niet blij mee bent. Omdat ze je pijn hebben gedaan of vergeten of teleurgesteld.

In je hart leven gevoelens van ergernis, bitterheid of boosheid als je aan ze denkt.

Herkent u dat?

Met wie heeft u moeite?

Misschien heeft u al wel namen in gedachten.

En wat nu als God tegen u zegt: “Sta op en ga ernaar toe”.
“Sta op en ga naar Nineveh – ga naar jouw Nineveh.
“Sta op en ga naar de persoon waar je zo’n moeite mee hebt!”.

Goed zijn, zo goed als God!, is niet makkelijk.
We vergeten niet makkelijk wat ons is aangedaan.
We zijn verontwaardigd. Boos. Want de waarheid moet toch eerst
gezegd worden!
De harde waarheid.
Wat is het toch moeilijk om echt goed te zijn!

Jona staat op, daalt af naar Joppe. Stapt op een schip richting Spanje en
daalt af in het ruim. **dia**
Hij verbergt zich zo voor God.
Nineveh zal de stem van God niet horen! Deze bloedstad moet sterven!
Maar de HEER van land en zee laat dat niet gebeuren.
Hij werpt een zware storm op zee.
Zo zwaar, dat het schip dreigt te breken.
Angstig schreeuwen de zeelui tot hun god. Gooien de lading overboord
om het schip lichter te maken. En ondertussen slaan de golven over hen
heen. Giert de storm door de gescheurde zeilen.
Maar Jona slaapt.
Diep in het ruim.

Die zeelui halen hem naar boven en krijgen Jona aan het praten.
Hij vertelt, dat hij een Hebreeër is en dat hij Jahweh vereert. De God van
de hemel. De God die de zee en het land gemaakt heeft en hij vertelt,
dat hij voor deze God op de vlucht is.
Die mannen weten niet wat ze horen: ‘Hoe kun je het nu in je hoofd
halen om voor deze God te vluchten!!!’.
En ze worden doodsbang.
Ze gaan zelfs bidden tot Jahweh, de God van Jona.

En wat is de reactie van Jona?
Gaat hij ook bidden?
Vraagt hij om vergeving?
Zegt hij alsnog: “Ja, HEER, ik ga wel. Ik ga naar Nineveh. Tegen u kan ik
niet op!”.
Nee, hij zegt: “Gooi mij maar overboord!”.
Stel je voor!
Hij wil liever sterven dan dat hij naar Nineveh gaat.

Die zeelui doen het.

De golven sluiten zich boven het hoofd van Jona en de zee wordt weer kalm.

Die zeelui zien het en brengen een offer. Doen een gelofte.

Vol ontzag voor die machtige God van Jona.

Vluchten voor God.

Dat kan niet.

Hoe kun je nu vluchten voor de schepper van hemel en aarde?

Het hoeft ook niet.

Wat je ook van je leven hebt gemaakt.

Want zijn goedheid is echt veel groter dan je denkt.

Je kunt beter naar hem toe vluchten en zijn goedheid vastgrijpen.

Want hoe kun je nu leven zonder de goedheid van God?

Ik las een mooie, diepe uitspraak.

Deze: "Je slechtste dagen zijn nooit zo slecht, dat jij buiten het bereik van Gods genade ligt.

En je beste dagen zijn nooit zo goed, dat je de genade van God niet nodig zou hebben".

Tenslotte.

Dia

De HERE had Jona uitgekozen als profeet.

En Jona had alles mee.

Hij is een Hebreëer en dus een man uit het volk Israel. Het uitverkoren volk van God.

Hij is zelfs door God uitgekozen om zijn profeet te zijn.

Zoals wij mogen geloven, dat ook wij kinderen van God zijn. Profeten.

In Christus uitgekozen om zijn kind te zijn. Om heilig te zijn..

Maar van Jona leren wat het betekent om uitgekozen te zijn.

We leren, dat 'uitverkiezing' geen mooie status is. Een gouden medaille, die jij hebt verdiend, omdat je gewoon de beste was. Zoals Ted Jan Bloemen gewoon de beste was op de 10 kilometer en dus goud kreeg.

Verkiezing is geen status. Niet iets wat je verdient.

Het is vaak een roeping.

God kiest altijd mensen uit, omdat Hij anderen wil redden.

Je komt nooit in de Bijbel tegen dat Hij mensen uitkiest, zodat Hij andere mensen verloren kan laten gaan. God wil helemaal niet dat mensen verloren gaan.

Hij stuurt Jona niet voor niets zelfs naar Nineveh toe.

Hij stuurt niet voor niets zijn eigen Zoon naar de wereld om voor die wereld te sterven.

Nee, God kiest mensen uit om anderen te redden.

Dat zie je al bij Abraham.

Hij wordt niet uitgekozen omdat hij zo goed was. Abraham was een heiden en diende in Ur de goden van zijn vaders. De maangod Sin.

Nee, ook Abraham leeft alleen van de genade van God.

Maar God kiest Abraham uit, omdat Hij met Abraham een nieuw begin wil maken met de wereld. Uitgekozen, geroepen, om tot een zegen te zijn voor de volken. Een licht voor de wereld.

Dus ook voor die wrede Assyriërs!

Maar Israël is die uitverkiezing gaan zien als een gouden medaille. Als een prestatie.

Het volk werd trots. Naar binnen gekeerd.

En keek neer op de andere volken, die niet uitverkoren waren.

Dat is de grote blikvernaauwing van Israël.

Het volk werd trots.

Zo kiest Jezus zijn apostelen uit.

Omdat zij zijn getuigen moeten zijn. Ooggetuigen van Gods liefde, die overal oplichtte waar Jezus kwam.

Maar: dat is het grote gevaar.

Dat je zegt "Kijk eens hoe bijzonder ik ben! Kijk eens hoeveel God van mij houdt".

En je bent vooral met jezelf bezig.

Terwijl God zegt: "Ik kies je uit, omdat ik ook zoveel van die andere mensen houdt! Ik wil dat je naar ze toe gaat en over mij vertelt, zodat ook zij mijn goedheid leren kennen".

Zo is Jona voor ons een spiegel.

Je kunt niet vluchten voor God.

Je hoeft ook niet te vluchten.

Want Hij is goed.

Het boek Jona laat zien hoe diep die goedheid gaat: zelfs Nineveh, die bloedstad, krijgt nog ruimte voor bekering en genade.

Zelfs Nineveh.

Op zo'n God kunnen we trots zijn!

Amen.